

Gospodarske stvari.

Premala ali preslaba krma pri mladi živini.

Kar je preveč krme v jasliah, to je potrata, kar pa je je premalo, to se hudo kaznuje pri vsakej živini in še skorej najbolj pri mladem konju in recimo, poprek pri mladi živini.

Prva napaka, preveč krme, vidi se lahko, treba je zato samo, da pogleda gospodar po gostem v hleve, v jasli, za to nam ni treba, da še o njej izpregovorimo kaj več. Drugače pa je s premalo ali s preslabo krmo, ona se ne vidi na prvi pogled in nje škoda se ne izpozna že v enem ali dveh dneh, tem večja pa je zato škoda, ki jo vsled nje trpi gospodar. O njej izpregovorimo par besedi!

Ako se ne poklada živini dovolj in take krme, ki ji pristaja, zaostaja rast živine, truplo ne razvije se krepko in udje ne dobé lepe oblike. Tudi zdrava ni živina v taki meri, da se ji pozna že na prvi pogled, da je popolnem zdrava. To se doseže le takrat, ako se odbera prava krma, suha in zelena in če se je polaga v pravi meri in o pravem času. Kakor nisi v stanu postaviti poslopja, če nimaš za-nj prave ali dovolj sprave, tako se tudi živinčetu ne razvije truplo do polne oblike, ako nima dovolj redilnih in potrebnih snovi iz krme.

Škoda se v tem dela tudi, ako se daje teh snovi preveč, nekaj zato, ker jih ne predela želodec popolnem, nekaj pa za to, ker se v trupu vzredi preveč sokov, ki so za rast živinčetu odveč in povzročuje zato motenje razvoja t. j. bolezní.

Tu in tam primanjkuje krme, ki ima v sebi obilo redilnih moči in tam se skušuje nadomestiti jo s tem, da se polaga več take krme, ki nima veliko redilnih snovi v sebi. To pa ne izda veliko. S tako krmo se vzreja le bolj slabo živinče, ki ne stori in ne strpi veliko. Po vrhu pa se tako živinče še izpozna lahko in slab kupec, ki še da za-nj večji denar. Iz takega živinčeta ne more in ne naredi tudi dobra krma več kaj pravega in je torej najbolje, če si ga človek ne pripelje v hlev.

Izlasti se kaže to pri konjih, pri žrebcih. Država kupi skorej vsako leto domačih žrebcev neko število, da jih postavi v žrebčarije — za pleme. Tu se pa pokaže večkrat, da mora žrebca zavreči, da si ni preslabe krvi in tudi ne brez vse lepote. Zakaj neki? Zato, ker se mu vidi, da iz mladih nog ni imel prave krme. Komisija ga more in ga zavrže, ker ne kaže prav za pleme.

Najhuje zlo pa je krivo krmljenje, n. pr. če se daje živini mišnica in drugih enacij reči. Ako dobi tako živinče kdo drug v roke, ter mu polaga, kar kaže za dobro krmo, tedaj mu uja živinče za veliko in mesece in mesece je

treba. predno se tako živinče popravi, ako se še sploh popravi; prav pogostem pride pod nič.

Da se polaga živini in izlasti konjem krive krme, to se nahaja pri nas velikokrat in zato še grajamo to napako posebej, kajti izgodéva se vsled take krme velika škoda, to pa ne samo njemu, ki dela tako, ampak celemu okraju in še dalje, kajti zaupanje gre v izgubo in tako trpé tudi nedolžni gospodarji po tacih malopridnežih.

Se vé, da je zato dolžnost gospodarjev, da naznanijo gosposki take ljudi, ki ravnaajo s svojo živino brez vesti in prav stori tudi gospodar, ako dobi hlapca pri tem, če ga naznani soseski. Bolje, če trpi le prvo škodo, kakor pa če se ona še namnoži in raztegne po celém okraju.

Mišnico dajo hlapci prav radi konjem, kajti živinče dobi v kratkem okrogel život in gladko, svetlo dlako. Da se pa zato zdela konj v malih letih in prerano pogubi, to dé malo — hlapcu.

Sejmovi. Dne 4. julija na Rečici, v Vidmu, v Podplatu in v Vuzenici. Dne 8. julija pri sv. Juriju v slov. goricah, v Pristovi in v Pišecah.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Okrajne volitve.) Volilci skupine velikega posestva za okrajni zastop Ptujski zbirajo se v dan volitve, t. j. 8. julija t. l. ob 8. uri zjutraj v Narodnem domu, ako se začne volitev še le ob 9. uri, kar je zapisano na legitimacijskih listih, katerih še volilci dozdaj niso v roke dobili. Ako pa je začetek volitve ob 8. uri, morajo se volilci zbrati že ob 7. uri v Narodnem domu, da se vse potrebno za volitev dogovori, posebno zaradi volilne komisije. Pridejo pa naj vsi volilci točno ob določenih uri, da nobeden ne zamudi volitve komisije, ker je to za nas imenitno. Da ne bodo pojedini volilci doma ostali, naj se volilci zbirajo, in zavedni naj vzamejo mlačne s seboj. Imena kandidatov za veliko posestvo dobi vsaki volilec domu, ker še reklamacije v Gradcu niso rešene; kandidati za skupino občin bodo se proglasili dne 8. julija t. l. v „Slov. Gospod.“ Volilecem obeh skupin pa priporočamo točnost in slogu! Odbor društva „Pozor“.

Iz Slov. goric. (Častimo sv. Cirila in Metodija!) Pred tisoč leti ste zasijali na obzorju slovanskega sveta svetli zvezdi — sveta brata Ciril in Metodij, apostola Slovanov. Blaga in plemenita moža sta iz ljubezni do sv. vere zapustila daljni Solun, rojstno mesto svoje, ter prišla učiti sv. krščansko-katoliško vero, kazala sta pot praočetom našim v mili materinščini tje gori nad zlato solnčice in svitile zvezdice, kjer je naš pravi dom. „O kako“, piše ruski letopisec Nestor, „so se razveselili, ko so slišali

velika čuda božja v svojem materinem jeziku". Ker sta bila sv. brata naša največja dobrotnika, smo ju dolžni visoko častiti in z zaupanjem na pomoč klicati. Narod, ki svojih največjih, dá, najlavlnejših mož ne časti, ni vreden, da ga zgodovina — omenja. Le pogledjte druge narode, kako se brigajo za svoje sv. apostole. Kaj pa mi? Bomo li roke križema držali v tem, ko vidimo druge napredovati? Bomo li čakali, da začno tuji narodi s prstom na nas kazati? Nikakor! Pokažimo svetu, da tudi Slovenci živimo. Kakó ju pa bomo zaslugam primerno častili? Dne 5. julija je njuni god, kaj naj jima v vezilo podamo? Pred dvema letoma smo slovesno obhajali 1000letnico smrti sv. Metodija. Tudi mi, mali narodič, nismo zaostali, ali bomo mar zanaprej mlačni in malomarni do svojih apostolov? Tega si gotovo ne zaslužita od nas. — Kar se tiče službe božje, v tem bodo že preč. gg. duhovniki iz gorečnosti kaj ukrenili v čast našima blagovestnikoma. — Le fante slovenske bi rad opozoril, da tudi zanaprej kaj pokažejo. Pred nekaj leti so po Slov. goricah 4. julija zvečer užgali mnogobrojno lepih kresov v čast našima apostoloma. Tudi letos bi želeli, naj bi se to vzvišeno delo ponovilo; vsak večji hrib naj ima svojo lučico, ki bo visoko gori v nadzemske višave kazala pot, kjer se veselite veliki in plemeniti duši sv. Cirila in Metodija. Veseli me, da se tudi koroški Slovenci začno zanimati za to idejo in bodo napravili krese. — Kako se pa pri tem vzvišenem delu obnašati, da bo ljubo našim blagovestnikom? — Želeti je, da se v predvečer sliši iz zvonikov, s slovenskimi trobojnicami okrašenih, veselo trijančenje zvonov; in med tem prižigajte vesele krese. Ako bi pa bil silni veter in nevarnost za poslopja, takrat se kresovi opusté in se nadomestijo drugokrat. Majhnih otročičev ne jemati h kresom, da se ne zgodi takó, kakor sem v „Miru“ bral, da se je opekla in umrla mala deklica; zakaj bi se otroci zraven nahajali? Zraven se naj strelja, a s topiči ne s pištolami, ker so le-te nevarne. Velikokrat se je slišalo, da si je kateri s pištolo roko oškodil. Raje si omislite skupno smodnik, in kateri fant je previdnejši, ta naj s topiči strelja, to bi bilo lepo. Pri Ciril in Metodijevih kresih pokažite fantje to veselje, a le pazite, da se vam nič hudega ne zgodi. — Ako si požete, poslužite se le pobožnih in zraven pošteno narodnih pesmi, Bog varuj kľafanja in nesramno umazanij popevk. Pomislite, kaj kresi pomenjajo: kažejo nam namreč, kakor prijazne lučice tje gori, kjer je naš pravi dom, kamor bomo vsi dospeli, ako se vredne storimo. Zatoraj se naj vrši vse pošteno! — Ko bo prišel večer 4. julija, bomo z veseljem ozirali se po Slov. goricah, v prijazne Haloze, visoko Pohorje in rodovitne Ljutomerske gorice, in srce nam bo v prsih

radostno bilo, ako bo mnogo lepih kresov. Dragi fantje slovenski, ne pozabite na to, ustvarimo si v Slovenceh nov kresni večer in to v čast našima največjima dobrotnikoma sv. Cirilu in Metodiju. Ona bosta z veseljem gledala doli z visokih in lepih nebes ter nam gotovo pomoč izprosila, nam toli zapuščenim in preziranim Slovincem. Sv. Solunska brata prosita za slovanski rod!

V.

Iz okolice Šoštanj. (Naša obč. volitev.) Dne 6. t. m. bile so pri nas občinske volitve, katere so prav srečno izpadle. Gospod Negri iz Celja in njegovo privrženstvo v Šoštanju so sicer na vse kriplje delovali, da bi občinski odbor dobili v svoje roke, to se pravi, da bi izvoljeni bili sami odvisni kimovci, kajti nemškutarjev med nami ni, pa izvoljeni so sami vrli slovenski moži in gospoda Negrija baje močno greva, da se je kdaj v naše zadeve vtikal. Za župana izvoljen je zopet Miha Tajnik, za svetovalce pa: Jakob Falks, Franc Goričnik in Martin Kortnik. Ko je volitev predstojništva bila končana, razgovarjalo se je o poročilih, katere so nemški časniki o našej volitvi raznesli, da je namreč izvoljenih 7 liberalcev in samo 5 poštenih slovenskih možev. To je pa naše odbornike močno razdražilo in napisal se je neki protest, v katerem se take hudobne laži odločno zavračajo in se ob enem izreče, da so in vsikdar ostanejo zvesti Slovenci, katerih geslo je in bode: „vse za vero, dom, cesarja.“ Ta protest so potem podpisali: Fr. Sovič, Iv. Govedič, Jurij Orožen, Martin Kortnik, Jurij Medved, Miha Tajnik, Jakob Falks, Franc Goričnik, Franc Novak, Franc Grušovnik. Dva odbornika sta pa pred sklepom razgovora odšla, tega njima pa tudi za sedaj ne zamerimo, kajti vsak človek je slabostim podvržen in dostikrat nima dovolj moči, da bi se prijaznej besedi in darežljivej roki kakega gospoda, kakor so na primer g. Negri ne udal.

Iz Stavenšic pri Radgoni. (Ogenj.) Bilo je na binško soboto. Solnce je uže davno zašlo za goro, in noč je svoje črne peruti razprostila čez zemljo. Prebivalci te solzne doline so se uže zvečinoma spravili k počitku, da bi se v sladkem spanju okrepčali za vesele binško praznike. Le tu in tam je še kaka lučica brlela, kar se prikaže h kratu v naši vasi pri kmečkem posestniku Fr. M. ogenj in kakor bi trenil, so bili hlevi, s slamo kriti, že tudi v plamenu. Strešje je kmalu zgorelo, spodnji del pa je zidan in je torej ostal. Morebiti bi še se zgodila večja nesreča, toda domača hči še je bila po koncu, ter je ogenj kmalu zapazila in hitela sosedov klicat, le-ti so prišli hitro na pomoč. Res se je zgodila nesreča, pa koliko večja bi še se lahko zgodila, ko bi nas Bog, in pa dobri ljudje ne obvarovali! Slabo par korakov od onega hleva stoji drugega kmeta

gospodarsko poslopje in od tega za par korakov zopet tretjega soseda in tako naprej. Ko bi bil od juga veter pihal in ko bi toliko ljudstva od vseh strani ne bilo prihitelo na pomoč, spremenila bi se gotovo bila cela vas v pepel. Torej si v dolžnost štejem, da v imenu prebivalcev cele vasi izrekam vsem onim, kateri so kolikor toliko pomagali, da nas ni zgorej omenjena nesreča zadela, najgorkejšo zahvalo in sicer s to iskreno željo, naj Vas Bog vse in vsakega obvaruje take in enake nesreče. Bog plati in srčni pozdrav vsem, katere ta zahvala zadeva! Z Bogom!

Ant. Čirič,
občinski predstojnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Njega veličanstvo, svitli cesar pelje se v nedeljo dne 3. julija, v Mariboru po 6. zvečer, v Pulj na Adrijanskem morju. Ondi bodo dne 5. velike vaje c. kr. mornarice. Dne 6. pa izpušče novo vojno ladijo, „cesarjevič nadvojvoda Rudolf“, v morje. Na večer pa se vrne svitli cesar v Ischl. — Vlada pripravlja postavo, ki ima krošnjarstvo djati v ožje meje. Taka postava dojde na večih krajih prav. — Na Dunaju je kat. šolsko društvo in snuje si že lastno katoliško učiteljske, kajti ono sodi, da se na sedanjih državnih učiteljskih ne stori nič kaj za katol. šole. — Štaj. konservativni poslanci so letos prav marljivi, ter so že na večih krajih sklicali svoje volilce, da jim razložijo, kaj so v drž. zboru za nje storili. Povsod so jim volilci izrekli svoje zupanje. — Liberalni kmečki poslanec, gospod Wilfinger, pa je svoje poslaništvo za Gornještajarsko odložil, mož je menda izprevidel, da kmet in liberalizem ne gresta vkup. — Koroško veliko posestvo si je izvolilo na mesto grofa Thurna Leop. barona Aichburg-Labia za poslanca. Baron vleče z liberalci. — V Železni Kapli začne se jeseni šola za pletarstvo in pletarstvo utegne ubožnim prebivalcem s časom postati koristno. — Koroški Slovenci nimajo nobenega zastopnika v drž. zboru, za to pa govorijo drugi slov. poslanci krepko za nje. Sedaj se jim pa prireja pismena zahvala od strani zapuščenih Korošcev. — V nedeljo, dne 3. julija odkrije se v Kamni gorici na Gorenjskem spominjska plošča pok. slov. pesniku in politiku, dr. Lovru Tomanu. Ob enem bode ondih velika ljudska veselica. — V Leskovcu pri Krškem dobodo novo pošto, toda ona ni vsem po volji, ker nima človek daleč na Krško. — V vinogradih pri Gorici se prikazuje strupena rosa. — Skof iz Dijakova, J. J. Strossmayer, biva sedaj v Gorici ter ostane ondih delj časa. — V Krnu na Primorju je ubila dne 16. t. m. strela dve kravi, pastirja pa je le omamila, a iz črevljev mu je potegnila vse žreblje. — Občni

shod družbe sv. Cirila in Metoda bode dne 3. julija v Trstu in pripravlja se za večer velika veselica na korist družbe. — Hrpeljska železnica se odpre 5. julija. Postaja še ima v Trstu le nemški in laški napis. — Na Hrvaškem je sedaj sicer mirno a ljudem ne gre v glavo, kako je v pravni državi mogoče tako nasilje. Prej ali slej pa se bode to Madjarom vračalo. — V Krakovu biva sedaj cesarjevič Rudolf s svojo prevzvišeno soprogo. Ljudstvo ju je potoma in v Krakovu z velicim navdušenjem vzprejelo. Iz Krakova pojdeti še dalje v notranja mesta Galicije.

Vunanje države. Na Dunaju biva sedaj srbski kralj Milan. Kakor se kaže, je kralj ondih v političnih zadevah. Z Dunaja se bojda ne poda, kakor druga leta, v Gleichenberg, ampak pride naravnost domov. Minister Ristić ugovarja temu, da je on sovražnik Avstrije, ne pa temu, da je prijatelj Rusije. Ali pa gre oboje vkup, o tem so si ljudje v dvomih. — Turčija se sedaj ukvarja bolj, kakor kdaj s vprašanjem, kako se naj spravi red v Bolgarijo. Posebna komisija turških velikašev razpravlja to vprašanje ali ni upanja, da ga reši. Za to je treba več stvari in Turčija nima nobene v svoji lasti. — Pogodba z Anglijo gledé Egipta še ni v veljavi ter si je sultan ne upa podpisati, kajti Rusija in Francija ste zoper pogodbo. — Meje med Turčijo in Črnogoro še niso vrejene in pravi se, da dela v tem turška komisija vedno novih ovir. Nazaj pa menda vendar le ne dobi Turčija unih krajev ali ka-li? — Nemški cesar šteje že nad 9 križev a godi se mu gledé zdravja še bolje, kakor sinu, princu Fridriku Viljemu. Leta čuti, da mu v grlu raste goba in če mu je zdravnik ne odpravi, bode goba princu po času sapo zaprla. — V Lipsiji so obsodili več alzaških mož, češ da so rovarji zoper nemško cesarstvo. Vsled te obsodbe se netilo le množi za vojsko med Francozi in Nemci. — Belgija dobi sedaj dve novi postavi, ki ste delalcem na ljubo. — Na Angleškem so še vedno svečanosti za 50letnico kraljice, škoda, da se jih kat. Irči ne morejo s pravim veseljem vdeležiti. Na občinskih poslopih so pri njih vihrala črna bandera. — Francoska zbornica je pritrdila vladi, da mora vselej vsak Francoz dati krvni davek, t. j. postati vojak, ako le ima ravne ude. Iz Pariza in sploh iz francoskih tal izženó, če ostane pri tem, k malu vse nemške delalce. — V Rimu in v Genovi so bile dopolnilne volitve v občino. Kat. stranka je na obeh krajih zmagala in sedaj je velik strah med liberalci, da bi katoličani tudi pri volitvah v drž. zbor kje ne zmagali. Po tem se ve, da bi bil konec doslenjih neverskih postav. — Sv. Oče v Rimu bodo kmalu poslali pismo kršč. vladam, v njem pravijo, da se noben papež ne more odreči pravici do cerkvene dr-